

Sygn. akt II AKa 117/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bogusław Tocicki
Sędziowie:	SSA Robert Wróblewski SSA Cezariusz Baćkowski (spr.)
Protokolant:	Anna Turek

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Beaty Lorenc - Kociubińskiej

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2014 r.

sprawy **M. P. (1)**

oskarżonego z art. 148 § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i oskarżycielkę posiłkową

od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy

z dnia 13 grudnia 2013 r. sygn. akt III K 119/13

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego M. P. (1) w ten sposób, że podwyższa do 15 (piętnastu) lat orzeczoną wobec niego karę pozbawienia wolności;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. C. 600 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu M. P. (1) w postępowaniu odwoławczym oraz 138 zł tytułem zwrotu VAT;

IV. zwalnia oskarżonego M. P. (1) od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

M. P. (1) został oskarżony o to, że:

w dniu 5 stycznia 2013 r. w D., działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia W. S. (1) oraz z zamiarem dokonania kradzieży na jej szkodę, poprzez użycie przemocy polegającej na wielokrotnym uderzeniu młotkiem w głowę, którymi to uderzeniami spowodował u niej silne urazy głowy, powodujące złamanie kości czaszki i krwawienie wewnątrzczaszkowe, co doprowadziło do powstania neurogennej niewydolności krążenia i oddychania, skutkujące jej

śmiercią w dniu 11 stycznia 2013 r. a następnie zabrał w celu przywłaszczenia telewizor 32-calowy m-ki T. wartości 1.100 zł. oraz portfel z nieustaloną sumą pieniędzy;

tj. o czyn z art. 148 § 2 pkt. 2 k.k.

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 13 grudnia 2013 r. (sygn. akt III K 119/13

I. M. P. (1) uznał za winnego tego, że w dniu 05 stycznia 2013 r. w D. działając z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia W. S. (2) zadał jej 8 uderzeń młotkiem w głowę, którymi to uderzeniami spowodował u niej silne urazy głowy, powodujące złamanie kości czaszki i krwawienie wewnątrzczaszkowe, co doprowadziło do powstania neurogennej niewydolności krążenia i oddychania skutkujące jej śmiercią w dniu 11 stycznia 2013 r. tj. popełnienia zbrodni z art. 148 § 1 k.k. i za czyn ten na podstawie art. 148 § 1 k.k. wymierzył mu karę 13 (trzynastu) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył M. P. (1) na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 07 stycznia 2013 r. do dnia 13 grudnia 2013 r.

III. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał M. P. (1) do zapłaty na rzecz E. K. kwoty 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę – śmierć jej matki W. S. (1), oddalił zaś jej wniosek o odszkodowanie;

IV. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócił M. P. (1) dowody rzeczowe w postaci części garderoby, ręcznika koloru pomarańczowego, telefonu komórkowego marki (...) model (...) o nr (...) wraz z kartą SIM sieci (...) o nr (...) i baterią oraz młotek metalowy z drewnianą pękniętą rękojeścią opisane k. 445-446 akt sprawy poz. 4-11 i 13;

V. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. C. z Kancelarii Adwokackiej w Ś. kwotę 1180,80 (tysiąc sto osiemdziesiąt 80/100) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;

VI. zwolnił oskarżonego od ponoszenia wyłożonych wydatków od chwili wszczęcia postępowania w sprawie, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa oraz od ponoszenia opłaty.

Apelację od tego wyroku wnieśli pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej E. K. oraz prokurator.

Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowej zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

1) na podstawie art. 438 pkt. 1 k.p.k. obrazę prawa materialnego, a to art. 148 § 1 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że spełnione zostały przesłanki uzasadniające przyjęcie kwalifikacji prawnej z tego przepisu, podczas gdy z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, iż czyn oskarżonego P. P., ze względu na szczególne okrucieństwo, a ponadto motywację zasługującą na szczególne potępienie, wyczerpuje dyspozycję przepisu z art. 148 § 2 pkt 1 lub pkt 3 k.k.

ewentualnie

2) na podstawie art. 438 pkt. 2 k.p.k. obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 7 k.p.k. polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowolnej – iż oskarżony nie dopuścił się zabrania w celu przywłaszczenia telewizora, w sytuacji w której materiał zgromadzony w sprawie uzasadnia twierdzenie, iż dopuścił się tego czynu.

Z daleko posuniętej ostrożności procesowej – w przypadku gdyby Sąd nie podzielił przedstawionego w niniejszej apelacji stanowiska i uznał, że przyjęta kwalifikacja jest prawidłowa, zarzuciła również:

3) na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. rażąco niewspółmierność kary, a także naruszenie zasad wymiaru kary, w szczególności art. 53 § 1 i § 2 k.k. poprzez wymierzenie oskarżonemu rażąco zaniżonej kary pozbawienia wolności.

W oparciu o powyższe zarzuty pełnomocniczka oskarżycielki posiłkowej wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zakwalifikowanie czynu oskarżonego jako zbrodni określonej w art. 148 § 2 pkt 1 lub pkt 2 kk i wymierzenie P. P. stosownej kary, z uwzględnieniem nowo przyjętej kwalifikacji prawnej,

ewentualnie o:

- uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd (I -szej instancji, ewentualnie, w nawiązaniu do zarzutu związanego z rażąco niewspółmiernością kary, o:

- zmianę wskazanego orzeczenia w zaskarżonej części poprzez wymierzenie kary dożywotniego pozbawienia wolności, względnie kary 25 lat pozbawienia wolności, względnie kary surowszej od 13 lat pozbawienia wolności.

Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze i zarzucił rażąco niewspółmierność kary w wymiarze 13 lat pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego M. P. (1) przy przyjęciu, iż dopuścił się on czynu z art. 148 § 1 k.k. działając z zamiarem bezpośrednim, podczas gdy ustalone przez Sąd okoliczności sprawy, w szczególności w sposób działania oskarżonego, brutalność tego działania, bezradność i niemożność podjęcia jakiegokolwiek obrony przez ofiarę, ilość ciosów zadanych młotkiem z bardzo dużą siłą w głowę ofiary, pozostawienie jej bez pomocy, motywacja działania sprawcy to jest działanie w złości z powodu (według niego) zbyt niskiej zapłaty za wykonaną pracę, charakter przestępstwa, rodzaj naruszonego dobra, stopień społecznej szkodliwości czynu, uprzednia karalność, oraz wgląd na społeczne oddziaływanie kary, przemawiają za orzeczeniem wobec niego kary 25 pozbawienia wolności, mimo zmiany kwalifikacji prawnej czynu na jego korzyść.

Prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i wymierzenie M. P. (1) kary 25 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacje pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej i prokuratora są zasadne gdy kwestionują wymiar kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego M. P. (1) z powodu jej rażąco niewspółmiernej łagodności w stosunku do ustalonych okoliczności czynu oraz właściwości i warunków osobistych oskarżonego.

Najpierw należy odnieść się do zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę, że M. P. (1) nie zabrał w celu przywłaszczenia telewizora pokrzywdzonej W. S. (1) zawartego w apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej.

Nie chodzi więc o weryfikację poszczególnych dowodów której trafności autor apelacji (podobnie jak prokurator) nie podważa, ale o wadliwość wyprowadzonych z tych dowodów wniosków o podstawie faktycznej.

Sąd Okręgowy szeroko i przekonująco (uzasadnienie str. 16-22) wykazuje, że brak jest dostatecznych dowodów pozwalających przypisać oskarżonemu zabór telewizora pokrzywdzonej. Natomiast apelujący poza sformulowaniem zarzutu nie podejmuje próby wykazania wadliwości wnioskowania sądu i nie przytacza okoliczności prowadzących do przeciwnego, niż przyjęty przez Sąd, wniosku.

Nie budzi wątpliwości, że M. P. (1) przebywał w mieszkaniu W. S. (1) w dniu 5.01.2013 r. w godzinach popołudniowych od około godz. 14,00 do 15,00 i tam ją zaatakował po czym opuścił mieszkanie. Pokrzywdzona została odnaleziona następnego dnia około godz. 14,00 przez B. M. (k. 475v-476v,3-4,31) i M. S. (k. 560-573), którzy zauważyli też brak telewizora (k. 3v). Oskarżony twierdzi (k. 50v), że nie zamykał kluczem drzwi mieszkania pokrzywdzonej i tak je zastali następnego dnia B. M. (k. 475v) i M. S. (k. 569). Tak więc przez około dobę miały tam dostęp inne osoby, a M. P. (1) wyjaśnia (k. 472v-475, 70-71) czemu Sąd Okręgowy daje wiarę, że powiedział przypadkowo spotkanym P. C. i W. P., że mieszkanie pokrzywdzonej jest otwarte a znajduje się tam telewizor. Potem zaś telefonował do niego W. P. pytając czy z nimi idzie.

M. S. słyszał (k. 15, 3v) rano 6.01.2013 r. odgłos kroków dobiegający z klatki schodowej tak jakby ktoś schodził z piętra gdzie mieszkała tylko W. S. (1), co miało miejsce w czasie gdy oskarżony – jak ustala Sąd Okręgowy – przebywał w domu (k. 331v, 333).

W takiej sytuacji gdy M. P. (1) konsekwentnie przeczył zaborowi telewizora (i portfela) a zapis obrazu z monitoringu miejskiego (k. 130) przedstawiający oskarżonego w drodze z mieszkania pokrzywdzonej do domu wskazuje, że nie miał wtedy telewizora Sąd Okręgowy oczywiście trafnie uznał, że brak jest dostatecznych dowodów pozwalających ustalić, że to M. P. (1) zabrał ten przedmiot.

Przeciwnie twierdzenia apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej były niezasadne.

Ten sam skarżący podnosząc zarzut obrazy prawa materialnego – art. 148 § 1 k.k. wywodzi, że przy ustalonym przez Sąd I instancji przebiegu zdarzenia zachowanie oskarżonego cechowało szczególne okrucieństwo, powodująca nim motywacja zasługiwała na szczególne potępienie i jako takie „wyczerpuje dyspozycję przepisu z art. 148 § 2 pkt. 1 lub pkt. 3 k.k.”.

Rację ma pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wskazując na ocenny charakter obu tych znamion typów kwalifikowanych zbrodni zabójstwa. Brak ich zdefiniowania w ustawie powoduje, że są uszczegółowiane przez doktrynę i orzecznictwo. Obszernie stanowiska te prezentuje apelujący (str. 2-4). Rezygnując z powtórnego przytaczania tych w ogólności trafnych zapatrywań należy tylko na potrzeby tej sprawy przypomnieć, że szczególne okrucieństwo o jakim mowa w art. 148 § 2 pkt 1 k.k. to takie zachowanie sprawcy objęte jego świadomością, które przedmiotowo niesie ze sobą dodatkowe gwałcące godność dotkliwie fizyczne lub psychiczne cierpienia ofiary wykraczające poza te które w konieczny sposób łączą się z realizacją zamiaru pozbawienia życia (por. Kodeks karny część szczególna. Tom I pod red. M.Królikowskiego i R.Zawłockiego nb 93-97 do art. 148 k.k., System prawa karnego t. 10. Przepięstwa przeciwko dobrom indywidualnym pod red. J.Warylewskiego, Kodeks karny. Część szczególna pod red. A.Zolla, t. II. Wyd. II tezy 33-34 do art. 148 k.k., Kodeks Karny Komentarz A.Marek teza 14 do art. 148 k.k.) Okrucieństwo to „skłonność do znęcania się, pastwienia się” (Słownik języka polskiego pod red. M.Szymczaka, Wyd. VIII, t. II, str. 508), a okrutny to „nie znający litości, srogi, nieludzki, nieubłagany, wyrażający okrucieństwo” (tamże). Zaś „szczególny” definiuje się jako „odznaczający się, charakteryzujący się czymś osobliwym, zwracający uwagę, niezwykle, wyjątkowy, specjalny, nieprzeciętny” (tamże t. III str. 398).

Zważywszy więc, że umyślne pozbawienie życia człowieka „jest ze swej istoty zachowaniem okrutnym” (Kodeks karny. Część szczególna t. II pod red. A.Zolla teza 33 do art. 148 k.k. podobnie cyt. wyżej Komentarze i monografia) zaś zabójstwo ze szczególnym okrucieństwem stanowi typ kwalifikowany przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. to trzeba uznać, że chodzi o okoliczności wyjątkowe, nadzwyczajne, charakteryzujące zachowanie sprawcy i wskazujące na wyrządzenie ofierze dalszych cierpień niekoniecznych ze względu na zamierzony skutek.

Jako przykłady takiego nieludzkiego naruszającego godność człowieka zachowania wskazuje się rozłożenie zabójstwa w czasie, torturowanie, maltretowanie, męczenie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 19.09.2002 r., II A Ka 182/02, Prok. i Pr. 2003 r., z. 3, poz. 27) dręczenie psychiczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 13.12.2001 r., II A Ka 168/00, Prok. i Pr. 2002 r. z. 7-8, poz. 24), niepohamowaną agresję, zapamiętałość, katowanie, drastyczność wyjątkową brutalność (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 20.05.2008 r., II A Ka 55/08, OSA 2009 r. z. 11, poz. 36).

Oskarżony M. P. (1) uderzył pokrzywdzoną W. S. (3) – osobę w podeszłym wieku osiem razy młotkiem w głowę. Ciosy zostały zadane z bardzo dużą siłą jeden po drugim.

O ile było to działanie gwałtowne, brutalne, agresywne, okrutne to nie można uznać, że było niezwykle, wyjątkowe, nadzwyczaj drastyczne, by istotnie odbiegało od zachowań zazwyczaj podlegających ocenie w takiej sytuacji. Większa (8) liczba ciosów rodzaj użytego narzędzia (młotek) skierowanie razów ze znaczną siłą w stosunkowo wrażliwą i zasadniczą dla funkcjonowania organizmu część ciała, pozostawienie pokrzywdzonej bez pomocy słusznie przekonały Sąd Okręgowy o podjęciu takich działań które były niezbędne do zrealizowania bezpośredniego zamiaru spowodowania śmierci W. S. (1). Zadawanie jednocześnie bardzo silnych uderzeń w głowę ofiary wskazuje na intencję wywołania jej rychłego zgonu a nie zachowania podobne do tortur, dręczenia, znęcania się maltretowania, pastwienia się. Znajomość ofiary, jej podeszły wiek wynikająca stąd bezbronność, są z pewnością ważnymi okolicznościami

obciążającymi. Jednak dla oceny omawianego tu znamienia szczególnego okrucieństwa mają znaczenie o tyle, o ile mogą być źródłem niekoniecznych istotnych cierpień fizycznych czy psychicznych. W realiach sprawy brak podstaw do ustaleń, że tak było. Z opinii biegłego lekarza (k. 553-556) wynika, iż spowodowane przez oskarżonego obrażenia powinny powodować utratę przytomności pokrzywdzonej. W tym stanie nie była zdolna do odczuwania cierpienia wywołanego spowodowanymi przez oskarżonego obrażeniami.

To prawda, że „szła należy łączyć z działaniem ze szczególnym okrucieństwem” (cyt. wyżej wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 20.05.2008 r., II A Ka 55/08) skąd nie wynika, że każde działanie podjęte przez sprawcę ogarniętego silną emocją godzące w życie człowieka wypełnia znamiona szczególnego okrucieństwa z art. 148 § 2 pkt 1 k.k. Chodzi przecież o natężenie tego zachowania powodujące istotne cierpienia ofiary przekraczające granicę konieczności dla realizacji zamiaru wywołania przestępnego skutku.

Z tych powodów niezasadny był zarzut wadliwego nieprzyjęcia, że oskarżony M. P. (1) wypełnił swoim zachowaniem dyspozycję art. 148 § 2 pkt 1 k.k.

Znamię motywacji zasługującej na szczególne potępienie charakteryzujące od strony podmiotowej typ kwalifikowany zbrodni zabójstwa (art. 148 § 1 pkt 3 k.k.) odwołuje się do oceny etycznej intencji zachowania sprawcy. Zauważając, że chodzi o zachowania którym powody w przeważającej części na taką ocenę moralną zasługują. (por. B. Michalski „Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu” seria Nowa Kodyfikacja Karna, Warszawa 2000 r. str. 107-108), a potępienie ma być szczególne trzeba uznać, że przeżycie psychiczne dominujące w procesie decyzyjnym musi rażąco odbiegać od powszechnie akceptowanego normatywu postawy etycznie, moralnie i społecznie pożądanej (Kodeks karny. Część szczególna t. II pod red. A. Zolla teza 46 do art. 148 k.k. wyrok tut. Sądu Apelacyjnego z 29.03.2004 r. II A Ka 275/04, OSA 2005, z. 5, poz. 35). Taka motywacja „w rozumieniu powszechnym jest jaskrawo naganna, wywołuje silne reakcje repulsywne w społeczeństwie takie jak oburzenie, potępienie, gniew” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 27.04.1999 r. II A Ka 12/99, Prok. i Pr. 2001 r. z. 5, poz. 27).

Impulsem do zaatakowania przez oskarżonego W. S. (1) w zamiarze pozbawienia życia było zdenerwowanie, niechęć, złość w stosunku do niej z powodu otrzymania zbyt niskiego wynagrodzenia za wykonaną pracę (uzasadnienie str. 2, 22, wyjaśnienia M. P. – k. 552, 50, 51, 86, 125v). Utożsamianie woli odplacenia pokrzywdzonej za przekazanie niesatysfakcjonującej sumy pieniężnej za czyszczenie dywanów z chęcią zysku (apelacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej str. 4) jest nieuprawnione. Nie chodziło przecież o powiększenie stanu majątkowego poprzez pozbawienia życia W. S. (1), ale frustrację wywołaną otrzymaniem sumy pieniężnej nie spełniającej oczekiwań. Ustalone przez Sąd Okręgowy przeżycia emocjonalne, które pchnęły M. P. (1) do zamachu na najwyższe dobro chronione w żadnym stopniu nie usprawiedliwiają jego zachowania i w oczywisty sposób zasługują na moralne potępienie.

Chodzi jednak o sytuację nadzwyczajną, nietypową charakteryzującą się wyjątkowo nagannymi motywacjami zdolnymi wywoływać powszechne oburzenie, głęboką odrazę, znaczne potępienie wykraczające poza „zwyczajne” reakcje rozsądnego, postronnego kierującego się ogólnie uznanymi wartościami człowieka w rodzajowo podobnych okolicznościach.

Takiego charakteru nie ma targnięcie się na życie pokrzywdzonej motywowane „odpłatą” za przekazanie za wykonaną usługę kwoty pieniędzy nie spełniającej oczekiwań oskarżonego.

Z tych wszystkich względów ustalenia Sądu I instancji dotyczące przebiegu zdarzenia są prawidłowe, podobnie prawnokarne wartościowanie czynu oskarżonego M. P. (1) a przeciwne zarzuty pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej niezasadne.

Inaczej ocenić należało zarzuty obu apelacji trafnie podnoszących, że wymierzona oskarżonemu kara pozbawienia wolności za przypisaną zbrodnię zabójstwa jest rażąco, niewspółmiernie łagodna.

Rację mają, więc pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej i prokurator, gdy wskazują na niedocenienie przez Sąd I instancji ustalonych okoliczności obciążających. M. P. (1) zaatakował przecież brutalnie pokrzywdzoną, którą

dobrze znał. W. S. (1) była osobą w podeszłym wieku chorą stąd w znacznym stopniu bezbronną. Pokrzywdzona umożliwiała oskarżonemu uzyskanie tak potrzebnych dodatkowych środków pieniężnych poprzez świadczenie na jej rzecz drobnych usług. Sąd Okręgowy słusznie też zauważa (uzasadnienie str. 24) choć nie docenia, że złość na pokrzywdzoną z powodu wypłacenia zbyt niskiej w stosunku do oczekiwań zapłaty nie przystaje do tak brutalnego ataku skierowanego na najważniejsze dobro chronione i prowadzącego do nieodwracalnego skutku. Trudno uznać, by Sąd Okręgowy stracił tę okoliczność z pola widzenia rozważając karę (uzasadnienie str. 25-26) skoro wcześniej wskazywał na nią odnosząc się do braku warunków z art. 148 § 4 k.k. (uzasadnienie str.24).

Natomiast brak starań o udzielenie pomocy ofierze, której zadał ciosy młotkiem jest jedną z okoliczności wskazujących na konsekwentny zamiar pozbawienia życia.

Z kolei udania się na spotkanie rodzinne wraz z żoną i dziećmi i spożywanie tam alkoholu niedługo po ataku na pokrzywdzoną nie można uznać za istotną okoliczność obciążającą. Wskazuje na starania by zachowywać się naturalnie, zgodnie z wcześniej ustalonym planem dnia.

Wcześniejsza karalność oskarżonego została przez Sąd I instancji uwzględniona (uzasadnienie str. 13,25) i doceniona. Dotyczy ona występków o istotnie mniejszym ładunku społecznej szkodliwości popełnionych w dłuższym odstępie czasu.

M. P. (1) działał z zamiarem bezpośrednim pozbawieniem życia. Z drugiej strony był to zamiar nagły, co umniejsza stopień winy. Został podjęty pod wpływem bodźca którym było wypłacenie niesatysfakcjonującej kwoty pieniędzy za wykonaną pracę w sytuacji gdy osobowość oskarżonego cechowało m.in. przeżywanie złości, wrogości w odniesieniu do osób niespełniających jego oczekiwań a trudności finansowe powodowały wzrost frustracji (opinia sądowo-psychologiczna – k. 182-188).

Stąd dzieląc zasadność zrzutów obu apelacji kwestionujących wymiar kary za odpowiednią do stopnia społecznej szkodliwości i winy uznano karę 15 lat pozbawienia wolności.

Nie można natomiast zgodzić się z żądaniami skarżących by wymierzyć oskarżonemu karę 25 lat pozbawienia wolności lub dożywotniego pozbawienia wolności co postuluje apelacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej. Wydanie wyroku reformatoryjnego i wymierzenie tej ostatniej kary przez Sąd odwoławczy wyklucza art. 454 § 3 k.p.k.

W orzecznictwie wypowiedane są trafne poglądy, że w wypadku kary dożywotniego pozbawienia wolności, podobnie kary 25 lat pozbawienia wolności zasadniczą ich funkcją jest eliminacja (w większym stopniu ta pierwsza) sprawców najpoważniejszych przestępstw stwarzających niebezpieczeństwo dla innych osób i ochrona społeczeństwa przed takimi sprawcami. Długotrwałość izolacji spycha na dalszy plan (choć ostatecznie nie przekreśla) funkcję resocjalizacyjną (por. wyrok tut. Sądu Apelacyjnego z 5.06.2013 r. II A Ka 54/13, LEX nr 1356737, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21.02.2013 r. II A Ka 531/12, LEX nr 1292660, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 8.12.2012 r., II A Ka 226/10, KZS 2011 r. z. 4 poz. 31).

Karę 25 lat pozbawienia wolności orzeka się w przypadkach należących do najpoważniejszych gdy okoliczności obciążające zdecydowanie przeważają nad łagodniejszymi a kara 15 lat pozbawienia wolności nie spełniałaby celów z art. 53 § 1 kk (por. wyrok tut. Sądu z 14.03.2012 r. II A Ka 49/12).

Taka dominacja okoliczności świadczących na niekorzyść oskarżonego M. P. (1) nie występuje. Przypisanego mu czynu dopuścił się on w zamiarze nagłym w sytuacji nałożenia się stanu nietrzeźwości, narastającej frustracji wynikłej z trudności finansowych, i wypłacenia przez pokrzywdzoną sumy pieniężnej, w odczuciu oskarżonego, rażąco zaniżonej. Jak wynika z niekwestionowanych ustaleń (uzasadnienie str. 12-13) M. P. (1) poprawnie funkcjonował w rodzinie podejmował się prac dorywczych, gdy renta z powodu obciążeń alimentacyjnych nie wystarczała na utrzymanie a wcześniejsza karalność dotyczyła rodzajowo innych przestępstw o zdecydowanie mniejszym ładunku społecznej szkodliwości. Oskarżony wyrażał żal i przepraszał córkę pokrzywdzonej (k. 51, 474v). Choć kwestionował sprawstwo

to w wyjaśnieniach przyznawał obecność w mieszkaniu W. S. (1) i zadanie jej ciosu młotkiem w głowę, przedstawiał okoliczności w jakich to nastąpiło. Taka postawa przyczyniła się do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy.

W takiej sytuacji nie było wystarczających podstaw do sięgania po karę w istotnej części eliminacyjną czy służącą trwałej izolacji oskarżonego.

Mając na uwadze przytoczone wyżej okoliczności podzielając częściowo zasadność zarzutów apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej oraz prokuratora należało zmienić zaskarżony wyrok (art. 437 § 2 k.p.k.) skoro nie zachodziły okoliczności podlegające uwzględnieniu z urzędu.

Oskarżony jest rencistą nie posiada majątku, ma na utrzymaniu czworo małoletnich dzieci. W sytuacji, gdy orzeczono wobec niego długoletnią karę pozbawienia wolności oraz obowiązek z art. 46 § 1 k.k. nie mógłby ponieść kosztów sądowych postępowania odwoławczego, co uzasadniało zwolnienie od ich uiszczenia (art. 624 § 1 kpk).

O kosztach nieopłaconej obrony z urzędu oskarżonego w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 prawa o advokaturze.